

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 ♦ tālr. (+371)7388624 ♦ fakss (+371)7388634 ♦ e-pasts: tpkc@apollo.lv

SIA „Granada”
Reģ. Nr. 40003786219
Kristapa iela 10 - 55,
Rīga, LV - 1046

Pēc pievienotā saraksta

LĒMUMS
par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem
līguma noteikumiem

2007.gada 25.janvārī

Nr.5-lg

Patērētāju tiesību aizsardzības centrā (turpmāk – *PTAC*) saņemti (...) (turpmāk – *Patērētāju*) iesniegumi (turpmāk – *Iesniegumi*) par konfliktsituāciju saistībā starp SIA „Granada” un *Patērētājiem* noslēgtajiem līgumiem par mēbeļu izgatavošanu, samontēšanu un uzstādīšanu (turpmāk – *Līgumi*), kā arī par *Līgumos* iekļautajiem netaisnīgajiem līguma noteikumiem.

PTAC, izskatot lietā esošos materiālus, **konstatē**:

1. *PTAC* vairākkārtīgi pieprasīja SIA „Granada” skaidrojumus saistībā ar *Iesniegumos* minēto (ar 2006.gada 21.novembra, 2006.gada 6.decembra, 2007.gada 5.janvāra, 2007.gada 10.janvāra vēstulēm). Līdz 2007.gada 23.janvārim *PTAC* nav saņēmis SIA „Granada” skaidrojumu. No *Administratīvā procesa likuma* (turpmāk – *APL*) 62.panta pirmās daļas izriet iestādes pienākums, lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kurš varētu būt nelabvēlīgs adresātam vai trešajai personai, iestādei noskaidrot un izvērtēt adresāta vai trešās personas viedokli un argumentus šajā lietā.

Saskaņā ar *APL* iestādes pienākums ir objektīvi noskaidrot lietas apstākļus un nepieciešamības gadījumā vākt pierādījumus pēc savas iniciatīvas, kā arī dot administratīvā procesa dalībniekiem norādījumus un ieteikumus (objektīvās izmeklēšanas princips). *APL* 59.panta pirmā daļa nosaka, ka „Pēc administratīvās lietas ierosināšanas iestāde iegūst informāciju, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešama, lai pieņemtu attiecīgo lēmumu. Lai iegūtu nepieciešamo informāciju un panāktu tiesisku, taisnīgu un efektīvu lietas izskatīšanu, iestāde pēc iespējas dod administratīvā procesa dalībniekiem norādījumus un ieteikumus”. Savukārt *APL* 59.panta ceturrtā daļa nosaka, ka „Procesa dalībniekam ir pienākums iesniegt pierādījumus, kas ir viņa rīcībā, un paziņot iestādei par faktiem, kas viņam ir zināmi un konkrētajā lietā varētu būt būtiski”.

Objektīvās izmeklēšanas princips nozīmē, ka valsts nevar tikai „gaidīt, ko persona spēs pierādīt”, ir nepieciešams noskaidrot objektīvo patiesību lietā, jo personai vienai pašai var būt apgrūtināti pierādīt savu subjektīvo publisko tiesību vai tiesisko interešu aizskārumu. Tomēr ir jāņem vērā tas, ka „Dalībnieku līdzdarbība procesā kalpo galvenokārt viņu tiesību īstenošanai un aizsardzībai. Tā vienlaikus ir arī līdzeklis lietas apstākļu noskaidrošanai (dalībnieki lielākoties ir pat galvenie

informācijas avoti). Tāpēc līdzdarbība ir gan dalībnieku tiesība, gan pienākums” (Sk.: Kopp F. *Verwaltungsgerichtsordnung*. 10. Auflage. Munchen, 1994, S.11443 – 1144).

Tas nozīmē, ka procesa dalībnieki lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanā nevar palikt pasīvi. Dalībniekiem savu iespēju robežās ir jāpiedalās pierādījumu savākšanā (Sk.: Bērziņš M. *Objektīvās izmeklēšanas princips Administratīvā procesa likumā // Likums un Tiesības*, 2003, Nr.6 (46), 180.lpp.), jo praksē pietiekama faktu noskaidrošana bez pušu līdzdarbības nebūs iespējama (Sk.: Schmitt Glaeser W. *Verwaltungsprozessrecht*. 9., neubearbeitete Auflage. Heidelberg, C. F.Muller Verlag, 2004, S.9.).

No iepriekš minētā izriet, ka saskaņā ar *APL* 59.pantu SIA „Granada” bija pienākums līdzdarboties administratīvajā procesā, sniedzot *PTAC* nepieciešamo informāciju. SIA „Granada” līdz šim laikam nav sniegusi atbildi uz *PTAC* atkārtotajiem informācijas pieprasījumiem, tādējādi *PTAC* ir tiesīgs pieņemt lēmumu par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem līguma noteikumiem bez SIA „Granada” sniegta viedokļa.

2. Izskatot lietā esošos materiālus, *PTAC* secina, ka *Iesniegumu* iesniedzēji ir uzskatāmi par patērētājiem *PTAL* 1.panta 3.punkta izpratnē, līdz ar to patērētājiem piedāvātajiem *Līgumiem* ir jāatbilst patērētāju tiesību aizsardzību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem.

Patērētāju tiesību aizsardzības likums (turpmāk – *PTAL*) nosaka tiesiskās attiecības darījumos, kuros viens no līgumslēdzējiem ir patērētājs. Tādējādi *PTAL* attiecas uz šaurāku gadījumu skaitu, tas ir, tikai uz noteiktu pirkuma un pakalpojuma līgumu daļu. Līdz ar to citas kādu tiesību nozari reglamentējošās tiesību normas ir atzīstamas par vispārējām attiecībā pret *PTAL* tiesību normām, kas regulē to pašu tiesisko attiecību aspektu.

Iesniegumos ir sniegta informācija par netaisnīgu līguma noteikumu ietveršanu *Līgumos*, kā arī *PTAC* lūgts izvērtēt *Līgumu* atbilstību *PTAL* regulējumam.

Pamatojoties uz *PTAL* 25.panta ceturtais daļas 6.punkta noteikumos paredzēto *PTAC* pienākumu uzraudzīt patērētāju tiesību ievērošanu līgumos, kurus patērētājs slēdz ar ražotājiem, pārdevējiem un pakalpojumu sniedzējiem, *PTAC* ir izvērtējis *Līgumu* 2.1.4., 2.2.3., 2.2.6., 2.2.7., 3.1.2., 3.2., 3.3., 3.4., 3.6., 5.1., 5.7. apakšpunktu atbilstību *PTAL* prasībām.

3. Saskaņā ar *PTAL* 3.panta 2.punkta noteikumiem „*patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja nav ievērots līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi*”. Savukārt saskaņā ar *PTAL* 6.panta pirmo daļu „*ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem*”. *PTAL* 6.panta ceturtajā daļā noteikts, ka „*novērtējot līguma noteikumus, ņem vērā pārdotās preces vai sniegtā pakalpojuma raksturu, visus apstākļus, kādos līgums noslēgts, kā arī noslēgtā līguma un ar to saistītā līguma noteikumus*”.

Lai konstatētu, vai attiecīgais līguma noteikums ir apspriests, ir jāņem vērā *PTAL* 6.panta piektajā un septītajā daļā noteiktais. Saskaņā ar *PTAL* 6.panta piektajā daļā teikto „*līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus*”. Arī Eiropas Kopienų 1993.gada 5.aprīļa direktīvas Nr. 93/13/ECC *Par netaisnīgiem līguma noteikumiem patērētāju līgumos* (kuras normas ir iekļautas *PTAL*) 3.panta otrajā daļā teikts, ka nosacījums vienmēr uzskatāms par neapspriestu, ja tas ir

bijis sagatavots jau iepriekš un patērētājam līdz ar to nav bijusi iespēja ietekmēt šā nosacījuma saturu, īpaši tas ir iepriekš formulētu tipveida līgumu kontekstā.

Savukārt *PTAL* 6.panta septītā daļa nosaka, ka „*ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt*”. *PTAC* norāda, ka *PTAL* izpratnē pat skaidri izteikts patērētāja apliecinājums, ka viņš ir iepazīstināts ar līguma standartnoteikumiem un vienojies par tiem, neizslēdz direktīvas piemērošanu (skat. Zadraks G. Netaisnīgu noteikumu direktīvas reforma. Likums un Tiesības, 2005., 4).

Par apspriestiem līguma noteikumiem uzskatāmi līguma noteikumi, par kuriem līgumslēdzēji, savstarpēji apspriežoties (savstarpēji apmainoties viedokļiem), ir vienojušies. Līdz ar to parakstīts līgums pats par sevi nav pietiekams pierādījums tam, ka līgumslēdzēji savstarpēji apsprieda katru līguma noteikumu atsevišķi. Teorētiska iespēja apspriest katru līguma noteikumu atsevišķi nepierāda, ka tā konkrētajā gadījumā ir notikusi (skat., Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 7.marta spriedumu lietā Nr.C30519003 motīvu daļas 14.punktu). Ja apspriešana ir formāla (piemēram, personas paraksts līgumā), tad to nedrīkstētu pieņemt kā apspriešanu *PTAL* izpratnē.

PTAL ir paredzēti izņēmumi no vispārējiem līgumu noslēgšanas noteikumiem: netaisnīgs līguma noteikums var tikt atcelts, ja tas nav ticis apspriests. Tikai līguma parakstīšana no patērētāja puses un informētība par līguma saturu nav uzskatāma par apspriešanu. No lietas materiāliem izriet, ka patērētājiem piedāvāti tipveida līgumi, tādējādi līgumos iekļautie līguma noteikumi uzskatāmi par neapspriestiem.

Tāpat *PTAC* norāda, ka *PTAL* regulējums attiecībā uz netaisnīgiem līguma noteikumiem ir iekļauts, lai nepieļautu, ka kāda no līgumslēdzēju pusēm piespiestu otru pusi noslēgt līgumu, kura noteikumi atbilst tikai vienas līgumslēdzēju puses interesēm, otrai pusei atņemot tai nozīmīgas tiesības, tādējādi skarot patērētāju intereses. *PTAL* 6.panta trešā daļa nosaka, ka „*līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam*”.

4. Līgumu 2.1.4.punkts: „*Izpildītājs garantē mēbeļu kvalitāti, kura atbilst mēbeļu paraugiem, atsevišķām detaļām IZPILDĪTĀJA salonā*”.

PTAC norāda uz *PTAL* 16.panta piektajā daļā noteikto, ka „*Vārda „garantija” vai cita līdzīgas nozīmes vārda lietošana ir aizliegta, ja tas neatbilst PTAL 16.panta pirmās un otrās daļas noteikumiem*”.

No *PTAL* 16.panta pirmās daļas izriet, ka par garantiju uzskatāmas tikai tās saistības, ko pārdevējs, ražotājs vai pakalpojuma sniedzējs dotajā garantijas termiņā uzņemas papildus tam, ko patērētājs ir tiesīgs prasīt no pārdevēja, ražotāja vai pakalpojuma sniedzēja, atsaucoties uz *PTAL* (papildus uzņemas veikt darbības, pakalpojumus, ko neparedz *PTAL*). Konkrētajā gadījumā no *Līguma* 2.1.4. apakšpunkta izriet, ka SIA „Granada” ar konkrēto *Līgumu* apakšpunktu nav uzņēmusies nekāda veida papildus saistības, kas nav paredzētas *PTAL* 28.pantā. Tādējādi par korektu nav uzskatāma pašreizējā apakšpunkta redakcija, kas varētu maldināt patērētājus.

5. Līgumu 2.2.3.punktā noteikts, ka „*Pēc skices parakstīšanas PASŪTĪTĀJS galīgs nevar mainīt lēmumu par izmēriem, komplektāciju un apmaksas summu, uzrādīto līgumā, punktus 1.3. un 1.4., izņemot punktus?...?*”

PTAC norāda, ka *Līgumu 2.2.3.punkta* nav norādīts, izņemot kādus punktus pasūtītājs nevar mainīt lēmumu par izmēriem, komplektāciju un apmaksas summu, uzrādīto līgumā, līdz ar to saskaņā ar *PTAC 6.panta* otro daļu, *Līgumu 5.7.* noteikums ir uzskatāms par neskaidru līguma noteikumu, kas tulkojams par labu *Patērētājiem*.

6. Līgumu 2.2.6.punktā noteikts, ka „*PASŪTĪTĀJS* *apņemas ne vēlāk kā vienas dienas laikā pēc preces saņemšanas rakstiski iesniegt pretenzijas, kas radās sakarā ar pasūtījuma piegādi*”.

Savukārt *Līguma 2.2.7.punktā* noteikts, ka „*Gadījumā, ja augstāk minētās pretenzijas netiek fiksētas laikā, kas norādīts punktā 2.2.6., tad tiek uzskatīts, ka nekādu pretenziju nav*”.

PTAC norāda, ka *Līgumu 2.2.6.punkta* un *2.2.7.punkta* noteikumi ir pretrunā *PTAL 27.pantam*, kurā noteikts, ka patērētājs ir tiesīgs pieteikt prasījumu pakalpojuma sniedzējam par pakalpojuma neatbilstību līguma noteikumiem **divu gadu laikā** no pakalpojuma saņemšanas dienas. Saskaņā ar *PTAL 5.panta* otrās daļas 1.punktu, kurā noteikts, ka līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie samazina ar likumu noteikto pušu atbildību, kā arī saskaņā ar *PTAL 5.panta* otrās daļas 4.punktu, kurā noteikts, ka līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie noteic, ka patērētājs atsakās no savām likumīgajām tiesībām. Tādējādi *Līgumu 2.2.6.* un *2.2.7.punkts*, pamatojoties uz *PTAL 6.panta* trešās daļas 3.punktu, ir netaisnīgs un atzīstams par spēkā neesošu.

7. Attiecībā uz Līgumu 3.1.2.punktu, kurā noteikts, ka „*PASŪTĪTĀJS* *nav tiesīgs pieprasīt no izpildītāja soda naudu vairāk kā 70% no atlikuma summas*”, PTAC norāda, ka līgumā patērētājam ir jāparedz līdzvērtīgas tiesības ar pakalpojuma sniedzēju, kas izriet no *PTAL 5.pantā* noteiktā pušu tiesiskās vienlīdzības principa.

No iepriekš minētā izriet, ka nav pieļaujama situācija, ka tikai vienas līgumslēdzējas puses atbildība ir ierobežota līdz 70% no atlikuma summas, ko patērētājs vēl nav samaksājis. Tādējādi situācijā, ja, piemēram, patērētāja pirmā iemaksa veikta 80% apmērā, tad izpildītāja atbildība būtu ierobežota līdz 70% no atlikušā maksājuma, kas procentuāli sastādītu 20% no kopējās līguma summas.

Ņemot vērā *Līguma 3.3.punktā* noteikto, ka „*Gadījumā, ja pasūtītājs kavē ar šī līguma punktu 2.2.8. izpildi noteiktos termiņos, tad Pasūtītājs maksā izpildītājam līgumsodu 1,5% apmērā no līguma summas (punkts 1.3.) par katru nokavēto dienu*”, PTAC norāda, ka izpildītāja pienākums atmaksāt pasūtītājam soda naudu ir ierobežots – ne vairāk kā 70% no atlikuma summas, savukārt pasūtītāja pienākums maksāt līgumsodu 1,5% apmērā no līguma summas līguma 2.2.8punktā noteikto termiņu neievērošanas gadījumā nav ierobežots.

Tāpat PTAC norāda uz *Līgumu 3.1.1.punktu*, kurā noteikts, ka „*Gadījumā, ja IZPILDĪTĀJS* *nokavē pasūtījuma izgatavošanas, piegādes un/vai uzstādīšanas termiņus (punkts 2.1.1.), tad IZPILDĪTĀJS maksā PASŪTĪTĀJAM līgumsodu 0,5% apmērā no līguma atlikumu summu (punkts 1.4.) par katru nokavēto dienu (neieskaitot brīvdienas un svētku dienas)*”.

Lai arī *Civillikuma 1716.pantā* noteikts, ka „*līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi*”. „*Pametums*” nozīmē mantisku samazinājumu, kas var izpausties gan naudas samaksā, gan kādu lietu vai lietas nodošanā vai ieturēšanā.” (Saistību izpildes juridiskais nodrošinājums. LU zinātniskie raksti, prof. K. Torgāna redakcijā. 1999.; 67.lpp.). Saskaņā ar *Civillikuma 1716.panta* noteikumiem līgumsods ir saistību pastiprināšanas līdzeklis, taču līgumsods nav līdzeklis, ar kura

palīdzību kreditors ir tiesīgs iedzīvoties uz parādnieka rēķina. Šādas darbības *Civillikuma* 2389.panta izpratnē tiek apzīmētas kā netaisnīga iedzīvošanās. Turklāt arī gadījumā, ja līgums tiek laužts pēc *Patērētāju* iniciatīvas vai citu līgumā norādīto iemeslu dēļ, *PTAC* norāda, ka šādas līgumsaistību izbeigšanas pamatā ir restitūcija – pušu sākotnējā stāvokļa atjaunošana. Vienlaicīgi *PTAC* norāda, ka *PTAL* attiecībā pret *Civillikumu* ir speciālā norma un kolīzijas gadījumā attiecīgi ir jāpiemēro speciālā norma. *PTAC* arī norāda, ka *Patērētāji PTAL* izpratnē ir vērtējams kā „ekonomiski vājākā” līgumslēdzēja puse, līdz ar to uz *Patērētājiem* attiecas lielāka tiesiskā aizsardzība nekā tā ir noteikta *Civillikumā*.

PTAL 6.panta trešās daļas 4.punkts nosaka, ka par netaisnīgu līguma noteikumu ir uzskatāms līguma noteikums, kas „uzliek patērētājam, kurš nepilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu”. Vērtējot līgumsoda proporcionalitāti, tiek ņemts vērā *PTAL* 5.pantā noteiktais līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības princips, no kura izriet, ka „vērtējot līgumsoda apmēru, jāievēro arī labticīguma prasības, kā arī tas, ka līgumsoda apmērs nedrīkst būt tāds, kas nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī, t.i., līgumsods nedrīkst būt paverdzinošs vai nesamērīgi liels; kā arī samērīguma kritērijs, ievērojot, ka „pie samērīguma noteikšanas jāņem vērā visas kreditora intereses un parādnieka spējas” (LR *Civillikuma* komentāri. Saistību tiesības (1401. – 2400.p.). Prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. 2000.; 225.lpp.). Turklāt saskaņā ar *PTAL* 5.panta pirmās daļas noteikumiem „līgumos, ko patērētājs slēdz ar ražotāju, pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, līgumslēdzējām pusēm ir vienlīdzīgas tiesības”. Savukārt *PTAL* 5.panta otrās daļas 5.punktā noteikts, ka „līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie patērētāju nostāda neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām”.

Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī to, ka izpildītājam saistību neizpildes gadījumā līgumsods ir 0,5% apmērā no līguma atlikuma summas, bet pasūtītājam – 1,5% apmērā no visas līguma summas, saskaņā ar *PTAL* 5.panta otrās daļas 3.punktu, kurā noteikts, ka līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie nosaka priekšrocības ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam un ierobežojumus patērētājam, *PTAL* 5.panta otrās daļas 5.punktu, *PTAL* 6.panta trešās daļas 4.punktu, *Līgumu* 3.1.2.punkts un *Līgumu* 3.3.punkts ir uzskatāmi par netaisnīgiem līguma noteikumiem un atzīstami par spēkā neesošiem.

8. Saskaņā ar *Līgumu* **3.2.punktu** „Gadījumā, ja *PASŪTĪTĀJS* atsakās no pasūtījuma vēlāk kā vienas darba dienas laikā (pēc līguma parakstīšanas), *PASŪTĪTĀJS* zaudē avansa maksājumu”.

Pamatojoties uz *PTAL* 6.panta trešās daļas 10.punktu, kurā noteikts, ka „par netaisnīgu līguma noteikumu uzskatāms līguma noteikums, kas atļauj ražotājam, pārdevējam vai pakalpojumu sniedzējam paturēt patērētāja samaksāto summu, ja patērētājs atkāpjas no līguma, bet neparedz patērētājam tādu pašu iespēju, proti, saņemt ekvivalentu summu, ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs atkāpjas no līguma”. Tāpat ņemot vērā *Līgumu* 3.2.punktā noteikto, ka gadījumā, ja *Patērētāji* atsakās no pasūtījuma vēlāk kā vienas darba dienas laikā pēc līguma parakstīšanas, *Patērētāji* zaudē avansa maksājumu, kā arī to, ka *Līgumos Patērētājiem* nav paredzēta tāda pati iespēja saņemt ekvivalentu summu, ja *SIA „Granada”* atkāpjas no līguma, tad, pamatojoties uz *PTAL* 6.panta trešās daļas 10.punktu, *Līgumu* 3.2.punkts ir uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu un atzīstams par spēkā neesošu.

9. *PTAC* norāda, ka *Līgumu* 3.4. un 3.6.punkti ir neskaidri, jo no tiem nav saprotams, kādu apstākļu gadījumā ir jāinformē otra puse par šo apstākļu iestāšanos. Tādējādi, pamatojoties uz *PTAC* 6.panta otro daļu, *Līgumu* 3.4. un 3.6. noteikumi ir uzskatāmi par neskaidriem līguma noteikumiem, kas tulkojami par labu *Patērētājiem*. Vienlaicīgi *PTAC* vērš uzmanību, ka *Līgumos* ir 3.4. un 3.6.punkti, bet nav 3.5.punkta.

10. *Līgumu* 4.1.punkts paredz, ka „*Līgums stājas spēkā ar tā parakstīšanas dienu un līdz PUSU saistību pilnai izpildei*”.

PTAC norāda, ka *Līgumu* 4.1.punktā nav pilnīgas norādes, līdz kuram laikam līgums ir spēkā, tādējādi *Līgumu* 4.1.punktu nepieciešams precizēt, ar norādi „ir spēkā”.

11. *Līgumu* 5.1.punkts paredz, ka „*Visus strīdus un domstarpības, kas varētu rasties, izpildot šo līgumu, PUSES risina pārrunu ceļā, gadījumā, ja PUSES nevar vienoties, strīdus izskata šķīrējtiesa, atbilstoši LR likumdošanas noteiktajai kārtībai*”.

Saskaņā ar *PTAL* 6.panta trešās daļas 7.punktu „*par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas izslēdz vai kavē patērētāja tiesības vērsties patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs vai tiesā, paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā*”.

Profesors K. Torgāns ir norādījis, ka: „*ļaujot bez ceremonijām patērētājam uzspiest vienu šķīrējtiesnesi un ar to viņam atņemot iespēju uz lietas izskatīšanu tiesā, tiek pārkāpts Patērētāju tiesību aizsardzības likums*” (K. Torgāns. *Šķīrējtiesas Latvijā: vajadzīgas radikālas pārmaiņas*. Jurista Vārds, 11.01.2005.). K. Torgāns skaidrojis, ka šķīrējtiesas process galvenokārt ir domāts strīdu izskatīšanai starp komersantiem, kas noteikts arī UNCITRAL noteikumos (United Nation Commission On International Trade Rule, Arbitration rules, General Assembly Resolution 31/98), kas pārņemti daudzu Latvijas šķīrējtiesu reglamentos. Arī pastāvošā tiesu praksē (LR Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 7.marta spriedums Lietā Nr.C30 5190 03 SKA-59; Administratīvās apgabaltiesas 2005.gada 30.septembra spriedumā Lietā Nr. C 30519003 AA 490-05/5) ir atzīts, ka ar patērētāju noslēgtā līgumā šķīrējtiesas klauzula ir netaisnīgs līguma noteikums un līdz ar to atzīstams par spēkā neesošu.

Izvērtējot *Līgumu* 5.1. punktā ietvertu šķīrējtiesas klauzulu, *PTAC* secina, ka, paredzot strīdu izskatīšanu šķīrējtiesā, tiek ierobežotas *Patērētāju* tiesības griezties patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs un tiesā, un tā ir uzskatāma par netaisnīgu. Tādējādi saskaņā ar *PTAL* 6.panta astoto daļu SIA „Granada” un *Patērētājiem* noslēgtajos *Līgumos* ietvertie netaisnīgie noteikumi pēc patērētāja prasības atzīstami par spēkā neesošiem, bet līgums paliek spēkā, ja tas var pastāvēt arī turpmāk, kad izslēgti netaisnīgie līguma noteikumi. Ņemot vērā iepriekš minēto, *Līgumu* 5.1.punktā iekļautais noteikums ir netaisnīgs un atzīstams par spēkā neesošu un *Līgumos* būtu jāiekļauj noteikums, kas nodrošinātu patērētāju izvēles tiesības vērsties vispārējās jurisdikcijas tiesā.

12. *Līgumu* 5.7.punktā noteikts, ka „*Pēc pasūtījuma pilnīgas izpildes un apmaksas saskaņā ar punktu 2.1.1. un punktu 1.4. uz līguma pirmās lapas ir jābūt uzspiestam zīmogam ar uzrakstu („Apmaksāts” „SIA „Granada”, un direktora parakstam. Saskaņā ar lēmumu Nr.3. Pretējā gadījumā līgums juridiski nav spēkā un atlikuma summa skaitās neapmaksāta*”.

PTAC norāda, ka nav skaidrs, par kādu lēmumu Nr.3 ir runa *Līgumu* 5.7.punktā, jo līgumā nav dots skaidrojums par *Līgumu* 5.7.punktā minēto lēmumu Nr.3. Vienlaicīgi *PTAC* norāda uz *PTAL* 6.panta trešās daļas 6.punktā noteikto, ka par

netaisnīgu līguma noteikumu uzskatāms noteikums, kas pakārto ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja pienākumu pildīt saistības kādai formalitātei. Tādējādi, ņemot vērā *Līgumu 5.7.punktā* noteikto, konkrētais līgumu punkts ir uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu un atzīstams par spēkā neesošu.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz *PTAL 3.panta 2.punktu, 5.panta pirmo daļu, otrās daļas 1., 4., 5.punktu, 6.panta pirmo daļu, trešo daļu, trešās daļas 1., 3., 4., 6., 10. punktu, ceturto daļu, piekto daļu, septīto daļu, astoto daļu, 16.panta pirmo daļu, 28.pantu, 25.panta ceturtais daļas 4. un 6.punktu, Civillikuma 1716., 2389, Administratīvā procesa likuma 59., 62. pantu PTAC:*

uzdod SIA „Granada”:

1. pārtraukt pildīt ar *Patērētājiem* noslēgtajos *Līgumos* iekļautos netaisnīgos 2.2.6., 2.2.7., 3.1.2., 3.2., 3.3., 5.1., 5.7. apakšpunktu noteikumus;
2. pārtraukt pildīt netaisnīgos *Līgumu* 2.2.6., 2.2.7., 3.1.2., 3.2., 3.3., 5.1., 5.7. apakšpunktu noteikumus un grozīt 2.1.4., 2.2.3., 3.4., 3.6. apakšpunktu redakcijas ar citiem patērētājiem noslēgtajos līdzīga satura līgumos;
3. mēneša laikā no administratīvā akta spēkā stāšanās brīža grozīt iepriekš minētos līguma noteikumus SIA „Granada” citiem patērētājiem piedāvātajos līgumu projektos;
4. sniegt informāciju *PTAC* par administratīvā akta izpildi līdz 2007.gada 26.februārim atbilstoši *PTAL 25.panta* desmitās daļas noteikumiem.

Saskaņā ar *Administratīvā procesa likuma 70.panta pirmo daļu, 76.panta pirmo daļu un otro daļu, 79.panta pirmo daļu un Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta pirmo daļu* šo administratīvo aktu adresāti var apstrīdēt Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijā viena mēneša laikā kopš tā paziņošanas adresātiem, iesniedzot iesniegumu *Patērētāju tiesību aizsardzības centrā, Rīgā, K.Valdemāra ielā 157.*

Direktore (paraksts)
(zīmogs)

B.Vītoliņa

(...)

IZRAKSTS PAREIZS